

[Головна](#) [Новини](#) [Статті](#) [Про нас](#) [Команда](#)[Головна](#) | [Новини](#) | [Відновленню не підлягає. В ...](#)

МИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Відновленню не підлягає. В Маріуполі знищили унікальну мозаїку "Металурги" і роботи Алли Горської

18 СЕР, 2022 - 17:46 • ГАННА НАЗАРОВА

[ЧИТАТИ РОСІЙСЬКОЮ](#)

Мозаїки Алли Горської у Маріуполі, фото з архіва Станіслава Іванова

В Маріуполі окупанти зруйнували майже третину унікальних мозаїк. Кілька творів монументального мистецтва зруйновані на 50% і не підлягають відновленню.

Найбільше ушкоджень отримали мозаїки Алли Горської "Боривітер" та "Дерево життя", розташовані на 4-му поверсі колишнього ресторану "Україна". Внаслідок обстрілів центру міста вони втратили до 30% полотна, мають наскрізні отвори та тріщини.

На думку співавтора книги "Усі відтінки маріупольських мозаїк" Станіслава Іванова, ці роботи вже неможливо буде відновити. Про це він розповів в коментарі Вільному

радіо.

“Говорити про реставрацію ми не можемо, бо зараз немає фізичного доступу до тих робіт. Але навіть якщо б зараз не було такої перепони, це дуже складний процес. В Україні досі немає прецедентів відновлення мозаїк із такими серйозними руйнуваннями.

Крім того, маємо проблеми технічного характеру: немає таких матеріалів, які використовувались 50 років тому, немає майстрів. Де знайти такого майстра, який би взявся виправляти це і поставив себе в один рядок з Аллою Горською?” — розповів Станіслав Іванов.

Мозаїка Алли Горської до руйнування, фото з архіва Станіслава Іванова

Мозаїка Алли Горської після руйнування, фото з архіва Станіслава Іванова

Мозаїка "Дівчина", пошкоджена обстрілами, фото з архіва Станіслава Іванова

Ще однією причиною, через яку неможливо відновити маріупольські мозаїки, є відсутність фахової фотофіксації. Їх не готували до відновлення. Вони не перебували на жодних обліках, не мали ніякого статусу пам'яток.

Є в місті мозаїки, які не зазнали видимих критичних ушкоджень, проте залежать від подальшої долі будівлі, на якій розташовуються.

“Наприклад, у Будинку зв’язку є три роботи: одна в екстер’єрі — “Підкорювачі космосу”, і дві всередині — мозаїчні барельєфи. Один з цих барельєфів має пошкодження відсотків на 40-50. А от “Підкорювачі космосу” сильних руйнувань не зазнали. Але сам Будинок зв’язку в такому стані, що сумніваюсь, що його відновлюватимуть. Якщо його знесуть, то “загинуть” і ці роботи”, — розповідає Іванов.

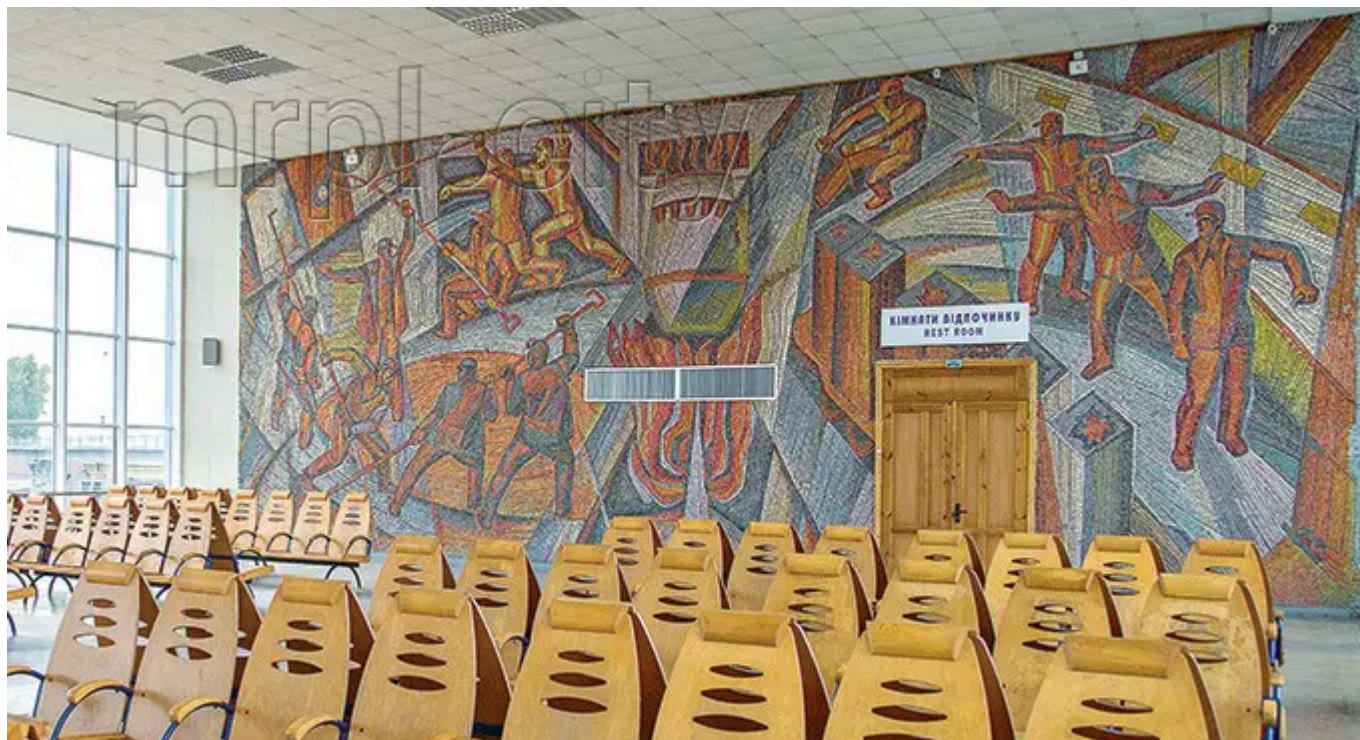
Мозаїка на Будинку зв’язку у Маріуполі, фото з архіва Станіслава Іванова

Будинок зв'язку після обстрілу, Telegram/Мариуполь сейчас

Така сама ситуація і з мозаїками Віктора Арнаутова на будівлі школи №54 та у приміщенні маріупольського аеропорту. Самі мозаїки відносно збереглись, але будівлі сильно розбиті.

Суттєво пошкоджені і мозаїки на залізничному вокзалі, так само як і вся його будівля. Це "Металурги" Валентина Константінова та Леля Кузьминкова та рельєф "Залізничники".

Мозаїка "Металурги" на залізничному вокзалі до обстрілу, фото: mariupol.city

Мозаїка "Металурги" на залізничному вокзалі після обстрілу, фото з архіва Станіслава Іванова

Під питанням про знесення разом із будівлею також виконані київськими майстрами Валерієм Ламахом, Ернестом Котковим, Іваном Литовченком шаломні панно у ПК

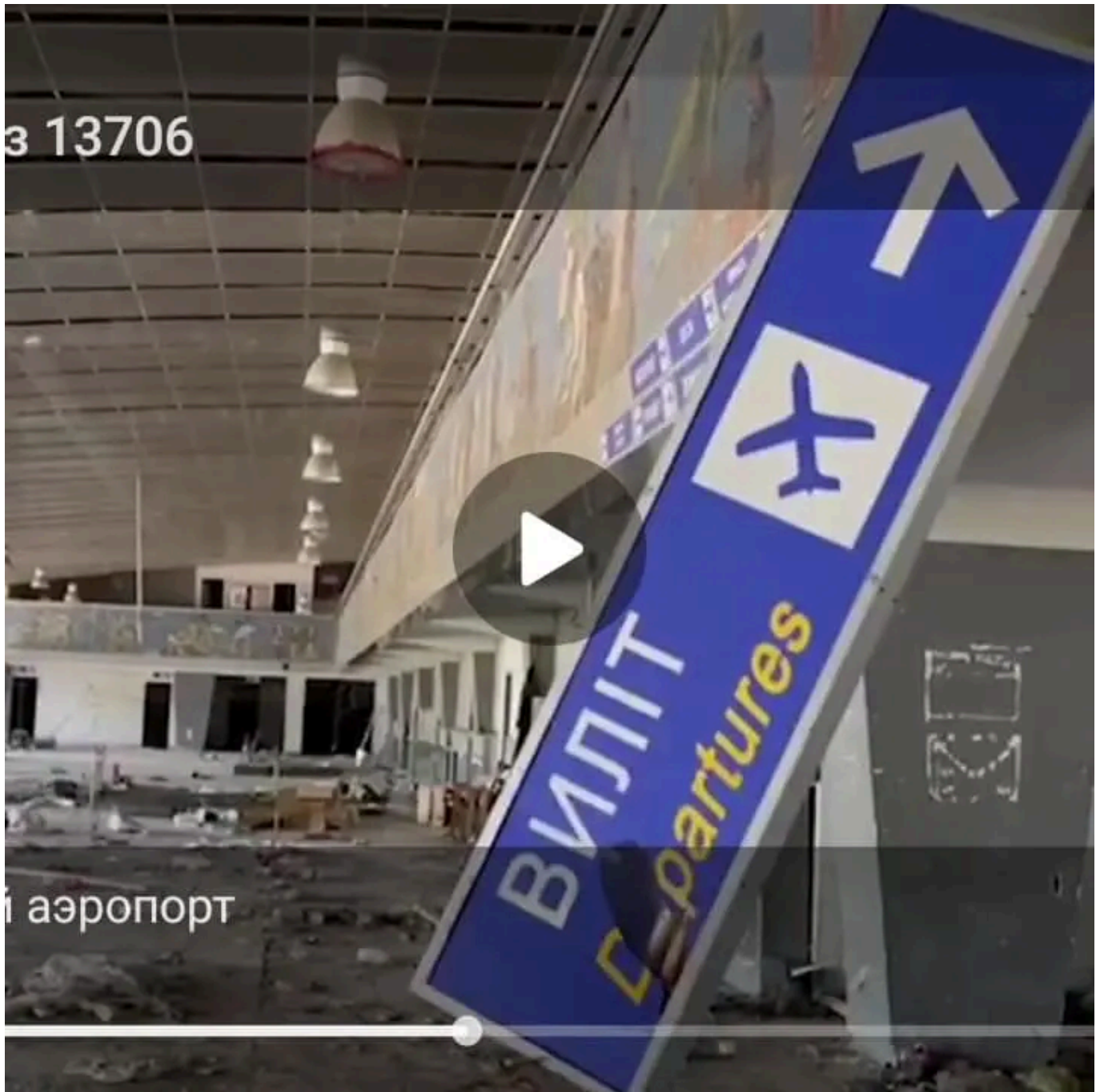
“Іскра”, а також портрет Тараса Шевченка на колишньому кінотеатрі авторства Якова Райзіна, Миколи Тихонова та Олександра Кечеджи.

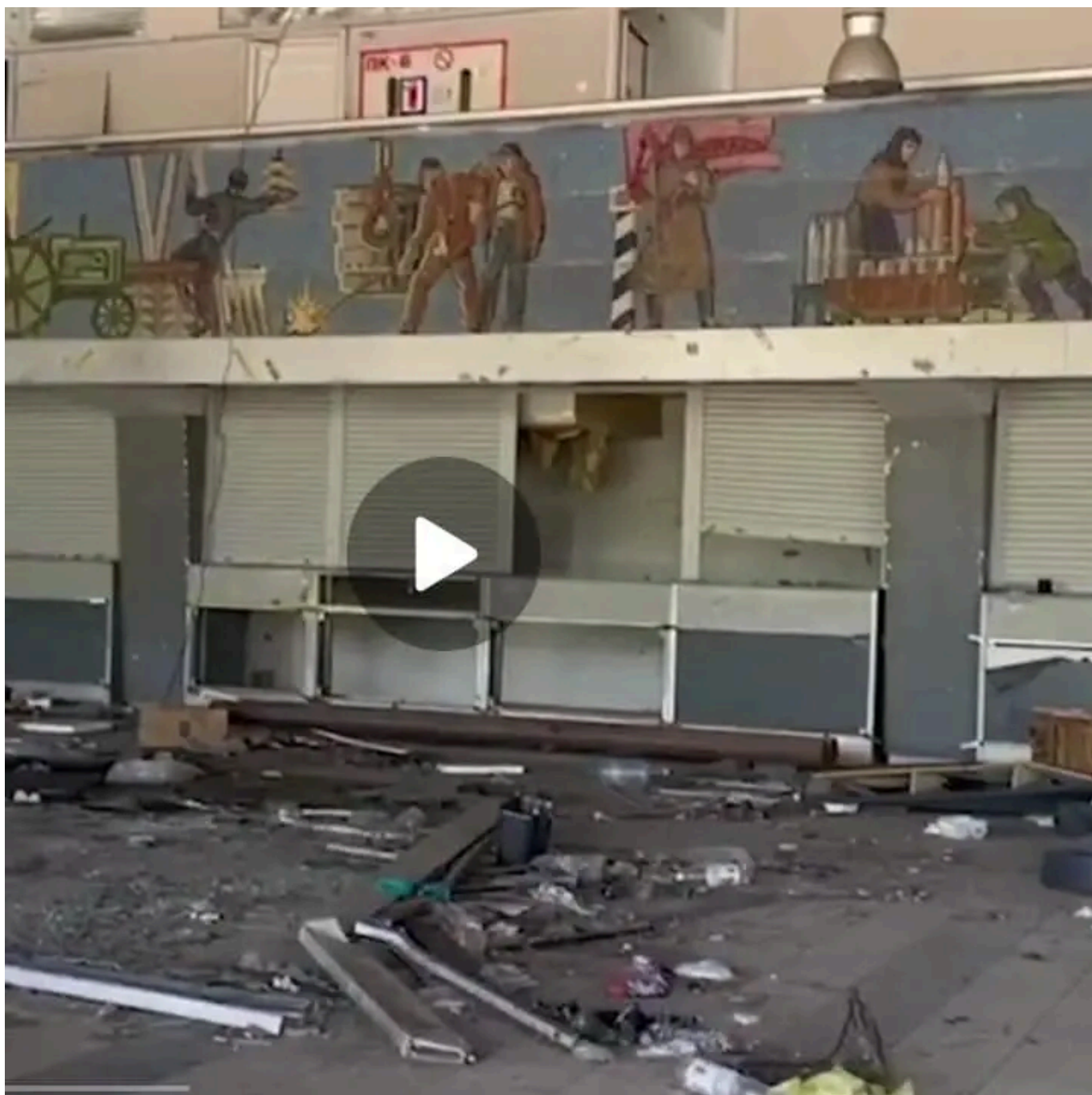
Мозаїка з портретом Тараса Шевченка, фото з архіва Станіслава Іванова

Мозаїка в маріупольському аеропорту, фото: mrpl.city

Мозаїка в аеропорту після обстрілів, скріншот відео

Монументальних мозаїк у Маріуполі було 26. Це найбільш значні приклади монументальної спадщини, від якого зараз майже нічого не залишилось. До слова, через бойові дії втрачено майже усі роботи мисткині Алли Горської, бо вона працювала переважно на сході, і зараз її мозаїки або зруйновані, або знаходяться в окупації.

Нагадаємо, в Маріуполі окупанти знищили Краєзнавчий музей та Художній музей імені Архипа Куїнджі, частину експонатів з яких вкрали.

Також російські окупанти зруйнували на Донеччині щонайменше 88 культурних об'єктів

Читайте також: